

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 18.—, četrtletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—.
Poštno-čerkovni rač. 10.303.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESEČNO PRILOGO „NAŠ DOM“

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška c. 5.
Telefon 2113

Cene inseratom: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—,
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.20.

Našim naročnikom!

1. Prosimo naročnike, da takoj plačajo vsaj nekaj naročnine za »Slovenskega Gospodarja« za leto 1932, ali pa naj prosijo za potrpljenje do Velike noči.
2. Kdor lista zanaprej ne misli več plačati, naj nam takoj na prvo številko napiše: **Nazaj. Nisem več naročnik,** in list zopet vrže na pošto.
3. Zdaj se delajo novi naslovi. Kdor želi, da se mu naslov popravi, naj nam takoj piše. Popravite posebno hišne številke. Zato nam pišite n. pr.: Prej je bila hišna številka ??, nova pa je zdaj ??.
4. Če kdo dobiva pomotoma dva lista, naj enega vrne in naj na list napiše: »Dobivam dva.«
5. Prve številke novega leta so nam že pošle. Novim naročnikom vpišemo naročnino od dneva vpošiljatve naprej.

»Slovenski Gospodar« stane:

Za celo leto 32 Din.

Za pol leta 16 Din.

Za četrt leta 9 Din.

Ako nimate položnice, kupite si jo na pošti in vpišite na njo številko 10603.

S kom in kako trgujemo?

Gospodarska kriza, ki vlada po svetu, kaže svoje slabe posledice v meddržavni trgovini. Ta trgovina vedno bolj pada. Kupna moč v posameznih državah je padla ter se znižuje od meseca do meseca. Ljudje ne morejo plačevati blaga ter se v svojih potrebah omejujejo do zadnje še možne mere. Nasledek je, da se uvoz iz tujih držav vedno bolj krči. Države same delajo ovire temu uvozu z deviznim gospodarstvom, ki ima namen ščititi domačo valuto. Težnja vseh držav je tudi ščititi do skrajnega domačo proizvodnjo, zlasti poljedelsko, pa tudi industrijsko. Vse to povzroča, da je trgovinska bilanca vseh držav padla.

To velja, kakor rečeno, za vse države. Velja tudi za našo. Kljub padanju je trgovinska bilanca naše države vedno še aktivna. Manj sicer izvažamo nego prej, zato pa tudi manj uvažamo. Kakor vse gospodarstvo, se je tudi trgovina morala prilagoditi sedanji prilici. Naš izvoz kaže, kakor je izvajal trgovinski minister naše države, sledečo sliko: Leta 1929 je bila bilanca naše zunanje trgovine aktivna za 327 milijonov Din, skupni izvoz je znašal 7921 milijonov Din. Od tega leta je naš izvoz v stalnem nazadovanju. Leta 1930 je padel na 6870 milijonov, leta 1931 pa celo na 4800 milijonov Din. Na drugi strani pa smo od leta 1924 dalje podvojili število onih držav, s katerimi imamo trgovinske odnose. Leta 1924 je bilo teh držav 43, danes jih je 93. Glavni odjemalec naših pridelkov je bila še tudi leta 1931 Italija, v katero gre 25% našega izvoza. Drugo mesto zavzema s 15% Avstrija, tretje mesto Čehoslovaška, nato pa slede Madžarska, Nemčija, Grčija itd. Statistika kaže, da je naš izvoz na Madžarsko in v Grčijo v stalnem nazadovanju, dočim v Francijo narašča. Kar se pa tiče uvoza v našo državo, je na prvem mestu Nemčija z 19,3%, na drugem Čehoslovaška z 18%, nato pa slede Avstrija s 15% in Italija z 10%. V teku letošnjega leta se bodo vršila pogajanja za sklenitev novih trgovinskih pogodb z Italijo, Nemčijo in Avstrijo. Z Italijo so se pogajanja že začela. V sredo, 9. marca, je bila v Beogradu podpisana začasna trgovinska pogodba z

Bivši francoski zunanji minister Briand, ki je bil dne 12. marca t. l. v Parizu slovesno pokopan.

Avstrijo, ki stopi v veljavo mesto začasne pogodbe z dne 19. julija 1931. Pogodba je spremenjena z ozirom na sedanje stanje in sedanji uvozni sestav v Avstriji. Ta pogodba bo v veljavi do konca julija l. 1932.

*

Nekaj pripomb iz kmet- skih vrst.

I. Dopis od Savinje.

Vedno hujše in trdneje nas tlači kriza. Kamor greš in prideš, slišiš govoriti o krizi in stiski, katera vlada med našim ljudstvom. Ako greš po cesti, vidiš veliko brezposelnih, slabo oblečenih ljudi, kateri prosjačijo eni za denar in drugi za obleko. Večina teh je res ubogih, toda veliko med temi je tudi takih, kateri so tudi takrat, ko je bilo veliko pomanjkanje delavcev, iskali dela, pa ga niso našli, ker ga niso hoteli najti. Pri vsaki občini in še drugod se nabirajo prispevki za pomoč pasivnim krajem. Nad vse človekoljuben namen je to. Nadloga je v tem, da težko damo, ko sami že nič nimamo. Vrh tega pa še pride dnevno 5 do 10 beračev in brezposelnih, kateri so postali zadnje čase za kmeta že pravcata nadloga. Veliko je med njimi takih, kateri nabrane mlodare v blagu prodajo, denar pa potem v obliki vina in žganja zapijejo. Ako kmet takemu reče: »Idi delat!«, dobi najprvo vprašanje: »Koliko pa boš plačal?« Zahteva plačo, katere kmet v današnjih časih ne zmore, ker se kmetški pridelki ne dajo vnovčiti; če se, pa za skrajno nizko ceno. Včasih ob tem času je že bilo veliko povpraševanja za debelimi svinjami, a danes tudi teh ne moreš prodati, ker nekateri mesarji kupujejo hrvatske svinje, ne vedo pa, da s tem uničujejo kmeta-domačina. Poznam nekega mesarja, kateri uvažava hrvatske svinje za zakol, dasiravno živi izključno od kmeta domačina in bližnje okolice. Privoščimo tudi bratom Hrvatom, da prodajo in vnovčijo svoje blago, toda geslo naj bo: »Domači mesar, pomagaj domačinu!« Saj vzdržujejo vsakega predvsem domačini, a ne tuji. Mi kmetje pa podpirajmo tiste, kateri niso tudi za naše potrebe slepi, marveč prodajajo blago domačega proizvoda!

II. Dopis iz Dravske doline.

Tudi nas tlači huda kriza. Vsak mali ali večji kmet ima na prodaj živino, les

itd. Toda kaj pomaga, če pa ni cene in ni denarja. Nekateri kmetje so vrli gospodarji, pa še toliko denarja nimajo, da bi si sol in petrolej za domačo potrebo kupili, kaj šele obleko in druge stvari, ki se rabijo v gospodarstvu. Potem pa še davek in razne dajatve. Naj bi prišli gospodje od »Kmetkega lista«, ki ponujajo kmetom samo votlo tolažbo, k nam, pa bodo videli, kako slabo se kmetom godi! Imel sem priliko, pogledati dne 1. marca na živinski sejem v Marenbergu. Živine je bilo malo, kupčije pa sploh nič. Tudi kramarji in trgovci niso trgovali, vse je bilo nekako mrtvo. Šel sem mimo advokatske pisarne, tam pa sem videl dosti ljudi. Tako se nam torej godi. Kaj pomaga, ako čitamo v časopisih o izboljšanju živinskih cen na nekaterih živinskih trgih, ko pa tukaj na deželi dejansko za nobeno ceno kupca ni. Tudi lanski davek je večinoma zaostal in se ne more poprej plačati, dokler se živina ne proda po primerni ceni. Tako s strahom gledamo v temno, zaprto bodočnost.

*

PRODAJALCEM ČASOPISOVI

Trafikantje in drugi, ki imajo v posameznih krajih prodajo časopisja, naj se prijavijo tudi za prodajo »Slovenskega gospodarja«. Želimo, da bo naš list povsod na razpolago. Prijatelje našega lista prosimo, da v posameznih krajih debije ljudi, ki bodo naš list razpredajali. Za tujce debije lepo nagrado. Ponudbe pošljite na upravo »Slovenskega gospodarja« v Mariboru.

V NAŠI DRŽAVI.

Državni proračun sprejet. Po 12dnevni razpravi je bil državni proračun, ki je povečan skupno za 20 milijonov Din, sprejet. Za proračun je glasovalo 263 poslancev, dočim so bili drugi odsotni. Ob zaključku se je predsednik sporočil, da bo proračun takoj predložen senatu, seje narodne skupščine so pa odgodene do 15. marca.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Gospodarsko zблиžanje peterih podonavskih držav. Francoska vlada je sprožila v javnosti misel glede gospodarskega zблиžanja podonavskih držav: Jugoslavije, Avstrije, Madžarske, Čehoslovaške in Rumunije. Francija namreč je zelo močno zainteresirana v vseh omenjenih državah v finančnem oziru in radi tega je prišla s predlogom, da bi se združile te države v gospodarsko antanto s prednostnimi carinami. Vrh tega ima francoska politika tudi še ta namen, da se kolikor mogoče izloči iz Podonavja nemški vpliv, ki je že postal premočen. Vprašanje je še, če so interesi drugih velesil taki, da bi bil francoski predlog sprejemljiv.

Predsedniške volitve v Nemčiji so se vršile v miru v nedeljo dne 13. marca.

V DOBI NAHODA

kadar kašljamo in smo zasluženi, kadar nam preli gripa, takrat je Fellerjev bolečine pomirjujoči Elsafuid, to odlično sredstvo in kozmetikum prava tolažba v hiši. Poskusna steklenica 6 Din, dvojna steklenica 9 Din povsod. Po pošti 9 poskusnih ali 6 dvojnih ali 2 velike specialne steklenice 62 Din franko pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elsafuid 341. Savska banovina.

Udeležba pri volitvah je bila 85%, ponekod 90%. V pondeljek ob 2. uri zjutraj so bili že znani ti-le izidi: oddanih je bilo 37.660.377 veljavnih glasov. Od teh je dobil dosedanji predsednik Hindenburg 18.661.735, vodja nemških fašistov 11.328.571, podpolkovnik Düsterberg 2.517.876 in komunist Thälmann 1.971.079 glasov. Po omenjenem štetju manjka Hindenburgu 168.452 glasov do absolutne večine. Izredno moč je pokazala pri teh volitvah stranka narodnih socialistov ali fašistov. Seve bo Hindenburg izvoljen z veliko večino pri drugih volitvah, ki se vršijo dne 10. aprila t. l.

Irska dobila novo vlado. Kakor smo že poročali, je odrezala na Irskem pri parlamentarnih volitvah z izredno zmago republikanska stranka. Vodja republikancev de Valera je sestavil vlado, republikanci so postali vladni in kak resen spor z Anglijo je izklju-

Vlada na Poljskem bi se naj nekoliko preosnovala. Maršal Poljske Pilsudski je poprej, preden je odpotoval v Egipt, pristal na to, da se preosnuje poljski kabinet, in sicer v zvezi z zakonom o znižanju carin, ki ga je že predložil ministrski predsednik Pistor, in ki naj se izvede do konca meseca. Govori se, da gre predvsem za to, da se vrne v kabinet bivši finančni minister polkovnik Matuševski kot namestnik ministrskega predsednika, nameravajo tudi radi varčevanja združiti več ministrstev. Politični značaj kabineta pa bi ostal nezpremenjen.

*

Slike iz vojne na vzhodu.

Nenapovedana vojna še ni končana. Obe strani, japonska in kitajska, se že skrbno pripravljata za nadaljna vojna podvzeta. Japonci imajo v Šangaju in okolici zbrano celo armado, ki dnevno raste z novimi ojačenji. Ker pomnožujejo tudi svojo artilerijo, dokazujejo, da mislijo si izbrati nove predmete težkega svojega obstreljevanja. Tudi število njihovih letal raste dnevno. Kakor pa se sami mrzlično pripravljajo in ojačujejo, tako Kitajcem ojačenja ne privošči. Ker kitajske čete utrjujejo svoje nove brambne postojanke, jih Japonci razkričujejo kot nepopoljšljive kalilce miru, ki ne dopuščajo, da bi se mogla »iskrena« japonska želja po miru uresničiti. Ko se je kitajska armada umaknila za 20 km daleč od Šangaja, so bili Japonci izpočetka zadovoljni. Sedaj pa so naenkrat našli, da je ta razdalja premajhna ter da se morajo Kitajci še dalje umakniti. S tem bi kajpada bilo dosti olajšano japonsko prodiranje proti glavnemu mestu Nankingu, ki je sedaj cilj, kamor Japonci obračajo svoje oči

ter nameravajo kmalu obrniti svoje čete in orožje. Japonska namera je, vreči kitajske čete na črto za mestom Nankingom. Da bi svetu dokazala svojo mirovno pripravljenost, je japonska vlada po svojem zastopniku poslala angleškemu poslaniku v Šangaju nove mirovne predloge, da jih sporoči Kitajski.

Bivši kitajski cesar ustoličen za predsednika Mandžurije.

Dne 9. marca je bil v Čan Čungu v Mandžuriji z velikimi slovesnostmi ustoličen predsednik nove mandžurske države, bivši kitajski cesar Puji. Vse mesto je bilo v zastavah nove mandžurske republike, ki ima pet barv. Ko se je Puji s svojo soprogo podal v vladno palačo, so ga obdajali bivši kitajski generali, mongolski princi ter zastopniki prijateljske japonske države. Navzoč je bil tudi bivši kitajski general Ma, o katerem so trdili, da je bil ubit, pa je živ in zdrav in je namenjen za vojnega ministra nove vlade. Sploh so imenovani že vsi ministri z ministrskim predsednikom vred, kakor tudi generalni guvernerji treh mandžurskih pokrajin, ki so prisegli predsedniku v prestolni dvorani zvestobo. Novi predsednik je bil obdan od osebne telesne garde, ki je jako slikovito oblečena. Zvečer je bilo mesto sijajno razsvetljeno. Teh slavnosti se je tudi udeležil japonski general Honjo. Ko se je vračal po vlaku v mesto Mukden, je 300 razbojnikov napadlo ta vlak. Prišel je na pomoč oddelek japonske konjenice, ki je napadalce razgnal.

Kitajska ofenziva proti Mandžuriji.

Ustoličenje bivšega kitajskega cesarja za vladarja Mandžurije je na Kitajskem vzbudilo sovražen odmev. Kitajci nočejo ničesar slišati o samostojni, od Kitajske odtrgani Mandžuriji, marveč stanovitno zahtevajo, da se jim Mandžurija vrne. Da bi izvršitev te želje izsilili, pripravljajo ofenzivo proti Mandžuriji. Kitajska vlada v Nankingu je objavila, da bo v početku aprila začela z ofenzivo proti Mandžuriji. Nadalje namerava vlada proglasiti trgovinski bojkot proti Mandžuriji.

Junaki Vusunga.

Znano je, da, ko se je kitajska armada umaknila, se ona četa, ki je tri tedne tako junaško branila trdnjavo Vusung, ni hotela umakniti iz trdnjave. Branilci Vusunga niso poslušali povelja poveljnika kitajske armade Čaj Tin Kaja in so ostali v Vusungu. Nato so Japonci trdnjavo nekaj časa iz svojih bojnih ladij bombardirali, nakar je napravila japonska pehota napad. Branilci Vusunga so tako dolgo kosili prodirajoče Japonce iz strojnih pušk, dokler niso vsi eden za drugim padli pod bajoneti Japoncev. Obramba Vusunga spada med najbolj slavne čine kitajske armade.

»Zveza smrti« na Japonskem.

Veliki angleški list »Times« poroča iz Tokia, glavnega mesta Japonske, o ozadju zadnjih političnih umorov. Japonske oblasti so prišle na sled tajni organizaciji, ki se imenuje »Zveza smrti«. Tej zvezi pripadata morilca prejš-